

Tijd is rijp voor maatwerk in assurance

Naast de traditionele controleverklaring bij de jaarrekening is er een groeiende behoefte aan 'assurance' op deelaspecten, met name in het mkb. Dat vraagt om ruimere regelgeving die maatwerk mogelijk maakt.

De discussie over 'assurance op maat' is opnieuw actueel geworden door het rapport van de Werkgroep toekomst accountantsberoep. *"Wij zien dat er een grote groep (veelal kleinere) ondernemingen is waar de belangrijkste groep stakeholders (zoals banken en andere schuldeisers) vooral belang hecht aan een andere vorm van zekerheid die meer gericht is op de juistheid van de winst en het eigen vermogen en waarin minder belang wordt gehecht aan de controle van bijvoorbeeld de volledigheid van de omzet"*, schreef de werkgroep.

Verhoging

Ook de recent aangekondigde verhoging van de grenzen voor de verplichte wettelijke controle, waardoor meer bedrijven onder de definitie 'kleine ondernemingen' vallen, geeft aanleiding om opnieuw te kijken naar maatwerkproducten.

Niet dat het gaat om een nieuwe discussie. Al in september 2011 [schreef Joop Anemaet](#) dat het goed zou zijn om dit te verkennen, mits de gebruikers worden betrokken bij de risicoanalyse, er een duidelijk beeld wordt gegeven van de doelstellingen, werkzaamheden en uitkomsten en de accountant een conclusie formuleert waarin het niveau van geboden zekerheid ten aanzien van de specifieke risico's tot uiting komt.

In diezelfde tijd [gaf Johan Nelemans](#) drie voorbeelden van maatwerkproducten: de waardering van geactiveerde goodwill, de waardering van voorraden en debiteuren (ten behoeve van een bank) en de juistheid van de verantwoorde omzet bij de verkoop van een (mkb-)onderneming.

Kostbaar corvee

Novak heeft steeds voorop gelopen in het pleidooi om ruimte te maken voor nieuwe vormen van zekerheidsverschaffing door de accountant. Waar het maatschappelijk belang van een externe accountantscontrole voor organisaties van openbaar belang voor iedereen evident is, zien veel mkb'ers de jaarlijkse controle van de jaarrekening vooral als kostbaar corvee zonder toegevoegde waarde voor de onderneming.

Met nieuwe producten die deze toegevoegde waarde wél hebben, vergroot de accountant zijn relevantie. Dat maakt het werken een stuk leuker en biedt meer mogelijkheden voor concurrentie op kwaliteit - en dat is waar het eigenlijk altijd om zou moeten gaan.

Duidelijke behoefte

Uit een door Novak in 2013 gehouden inventarisatie onder banken, bedrijfsleven (branches) en Belastingdienst blijkt een duidelijke behoefte aan maatwerk-assurance-producten die 'toereikende zekerheid' verstrekken. Maar kan het ook binnen de bestaande wet- en regelgeving? Maatwerk-assurance-producten zijn mogelijk binnen de huidige standaarden, maar brengen hoge kosten met zich mee. Immers, het totale spectrum van de assurance-opdracht moet worden doorlopen.

Novak stelt daarom voor om specifieke maatwerk-assurance-producten onder te brengen binnen de Standaard 4400-reeks. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een nieuwe Standaard 4415(N). Vanuit een bestaande samenstellingsopdracht wordt op specifieke onderdelen binnen de jaarrekening de opdracht verder uitgebreid om tot de gevraagde 'toereikende zekerheid' te komen. De maatwerk-assurance-producten kennen een vast kader ten aanzien van het type/de omvang van de onderneming, de verspreidingskring, het op voorhand gedefinieerde doel en een hierop afgestemde werkaanpak (protocol).

Huiswerk

Om tot een nadere invulling van (regelgeving ten aanzien van) maatwerk-assurance-producten te komen, moeten we wel het nodige huiswerk doen. Hierbij gaat het onder andere om:

1. Het gedetailleerd in kaart brengen van de wensen en behoeften van het maatschappelijk verkeer (te beginnen bij de banken ten aanzien van mkb-ondernemingen);
2. Het in kaart brengen van de mogelijkheden en belemmeringen in de huidige standaarden (zoals Standaard 805, 3000 en 4400) voor het uitvoeren van dergelijke opdrachten;

3. Het inventariseren van mogelijkheden die accountants in andere landen hebben ten aanzien van maatwerk-assurance-producten;
4. Het formuleren van een aanpak op hoofdlijnen voor de uitvoering van 'accountantsopdrachten met toereikende zekerheid' (hiervoor heeft Novak al een voorbeeldrapportage uitgewerkt).

Met deze onderdelen moet een eindverslag ontstaan waar de NBA mee aan het werk kan om regelgeving te ontwikkelen en een praktijkhandreiking voor een juiste interpretatie en toepassing van de nieuwe Standaard. Natuurlijk moeten daarbij de kwaliteit en de onafhankelijkheid van de toetsende accountant centraal staan.

Toekomst ligt voor ons

In de publieke discussie over het accountantsberoep ligt nu veel nadruk op hervormingen waardoor accountantsorganisaties weer gaan doen wat ze altijd al deden: onafhankelijk, deskundig en professioneel-kritisch kijken naar de financiële huishouding van ondernemingen. Maar de toekomst ligt ook voor ons. Nieuwe vormen van dienstverlening kunnen er aan bijdragen dat de maatschappelijke waardering voor accountants weer toeneemt. Maatwerk-assurance-producten bieden daarvoor een uitgelezen kans. De tijd is rijp om het anders te gaan doen.

Deel dit artikel

Guus Ham is directeur van de Nederlandse organisatie van accountants en accountantskantoren (Novak), de branchevereniging van mkb-accountants.

GERELATEERD

Jeffrey Bekkerin

DISCUSSIE | Column | 10 juni 2020

Er is maar één echt risico

De accountant moet ook assurance kunnen geven ten aanzien van de wendbaarheid van organisaties, vindt Jeffrey Bekkerin. →

Jeffrey Bekkerin

DISCUSSIE | Column | 06 mei 2020

Assurance ten aanzien van de wendbaarheid van ondernemingen

De wendbaarheid van ondernemingen is straks doorslaggevend voor een duurzamere en socialere toekomst. De accountant kan dat toetsen en daarover een oordeel vellen,... →

ASSURANCE | 23 augustus 2018

Assurance-rapport: wat de gebruiker er van vindt

Dit is het tweede deel van een tweeluik over het assurance-rapport, als voorbeeld voor de wijze waarop je als gebruiker helderder naar een van onze kernproducten... →

ASSURANCE | 24 juli 2018

Assurance-rapport in normale woorden

De afgelopen vijftien jaar heb ik steeds gezocht naar manieren om de uitkomsten van ons werk goed te vertellen, zodanig dat het overzichtelijk blijft en makkelijk... →

Eerste assurance-rapport bij gedrag en cultuur

BDO ontwikkelde een assurance-rapport specifiek gericht op gedrag en cultuur. Een bericht over de eerste ervaringen.
→
